

୨୫ ଜାନ୍ମାଳ ୨୦୧୪ ଖୃତ୍ବାଳ ଜମା

ସ୍କୁଲ: ମସଜିଦ, ବୈତ୍ତଳ ପୁତୁହ, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ

ସୌଜନ୍ୟ:ନିଜାରତ ନଶରୋ ଇଶାଆତ୍ କାଦିଷାନ୍

ଯେତେବେଳେ ମାନବ ଜାତିର ନିଜ ଭିତରେ କୌଣସି ଏକତା ରହେ ନାହିଁ ଓ ସଂହତି ଲୋପ ପାଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଧରାପୃଷ୍ଠରୁ ‘ଲୈଲତୁଳ କଦର’ ବୋଲାଉଥିବା ରମଜାନ୍‌ର ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ରାତ୍ରୀକୁ ପ୍ରଭୁ ଉଠାଇ ନିଅନ୍ତି । କେବଳ ରହିଯାଏ ଅଞ୍ଚାନରେ ଭରା ଅନ୍ଧକାରମୟ ରାତି ଓ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉନ୍ନତିର ଦ୍ୱାର । ଆମକୁ ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ତିକ୍ତତା ଓ ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଆସନ୍ତୁ ଆମେ ଏହି ରମଜାନ୍‌ରେ ପ୍ରୟାସ କରିବା । ଯାହା ଫଳରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଲୈଲତୁଳ କଦର ମଧ୍ୟରୁ ଆମକୁ ପ୍ରକୃତ ଉପକାର ମିଳିପାରିବ । ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ତରଫରୁ ସାମୁହିକ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଯେଉଁ ସୁଫଳ, ଯେଉଁ ଉନ୍ନତି, ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର ଓ ଯେଉଁ ସଫଳତା ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ରୂପେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଭାଗୀଦାର ହୋଇପାରିବା ।

ତଶହୁଡ଼, ତାଉଜ୍ ଓ ସୁରା ପାତିହା ଆବୁରି କରିସାରି ହଜୁର^{ଅଛି} କହିଲେ, ରମଜାନର ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅତି ଶାୟିର ଶେଷ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହି ଶେଷ ଦଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମୁସଲମାନ ଦୁଇଟି ବିଷୟ ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଏନ୍ତି । ପ୍ରଥମଟି ‘ଲୈଲତୁଲ କଦର’ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ‘ଜୁମ୍ବତୁଲ ଖେଦା’ । ତେବେ ‘ଲୈଲତୁଲ କଦର’ର ମହାତ୍ମା କ’ଣ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ୍ଵାହା} ଙ୍କ ଦିବ୍ୟ କଥନ ବିଭିନ୍ନ ହଦିସରେ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପବିତ୍ର କୋରାନରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣତ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଜୁମ୍ବତୁଲ ଖେଦା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କର ଅନେକ ତୁଳ ଧାରଣା ରହିଛି । ବିଶେଷତଃ ମୁସଲିମ ପଣ୍ଡିତମାନେ ନିଜଆତ୍ମୁ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି ନାମା ପ୍ରକାର ମନଗଢ଼ା ଓ କପୋଳ କହିତ ଧାରଣା ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ମୁଁ ଆଜି ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରିବି । ଏହାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଦିଗ ଓ ପୃଷ୍ଠାଭିମି ଉପରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି କହିବି ।

‘ଲୋକତୁଳ କଦର’ ବା ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ରାତି (Night of Dignity) ଏପରି ଏକ ଉତ୍ସୁକ୍ଷ ରାତି ଯେଉଁ ରାତିରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗୃହୀତ ହେବାର ସବିଶେଷ ସୂଚନା ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ତା’ର ଗୁହାରିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଅଲ୍ଲୁଃ ଶୁଣନ୍ତି । ଏହି ରାତିରେ ଏକ ଚରମ ଉତ୍ସୁକ୍ଷତାର ଘଟି ମାଧ୍ୟ ଆସେ । ତେଣୁ ସେହି ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳାର ସନ୍ଧାନରେ ରହି ଭକ୍ତ ତାକୁ ପାଇବାକୁ ଅନବରତ ପ୍ରୟାସ କରେ । ଏହି ରାତି ଏତେ ଶୁଭଙ୍କର ଓ ଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ଯେ ଏହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ଦଶ ହଜାର ମାସ ସହିତ ସମାନ । ହଦିସରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଲୋକତୁଳ କଦର କେଉଁ ତାରିଖରେ ଆସିବ, ସେହି ନିର୍ଭାରିତ ରାତିର ସୂଚନା ଯେତେବେଳେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^ସ ଦୈବୀବାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା, ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏହା କହିବା ପାଇଁ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଆସିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦେଖାଲେ, ଦୁଇଜଣ ମୁସଲମାନ ଆପୋଷରେ ଝଗଡ଼ା ଲାଗିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ କଳହକୁ ମିମାଂସା କରିବାରେ ସେ କିଛି ସମୟ ଏପରି ବ୍ୟପ୍ତ ରହିଲେ ଯେ ସେହି ନିର୍ଭକ୍ଷ ତାରିଖଟିକୁ ପାଶୋରିଦେଲେ । କଳି ତୁଟାଇ ସାରି ଭାବିବା ବେଳକୁ ଆଉ ତାହା ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ହଦିସରେ ତାହାକୁ ଭୁଲାଇ ଦିଆଗଲା ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ।

ଅହମଦାୟା ସଂପ୍ରଦାୟର ଦ୍ଵିତୀୟ ଖଳିପା^{୩୭} ଲେଖୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଲାଲା ଯୋଗୁଁ ସେହି ଶୁଭବେଳାର ସମ୍ବାଦକୁ ତାଙ୍କ ମାନସ ପଚରୁ କାତି ନିଆଯାଇଥିଲା । ଆଉ ସେହି ତାରିଖଟି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ନ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତିବିଷୟ ମୁସଲିମ ଉନ୍ନତିକୁ କହିଲେ, ‘ଡୁମେମାନେ ସେହି ଉକ୍ତଷ୍ଟ ବେଳାକୁ ରମଜାନର ଶେଷ ଦଶ ଦିନର ବିଯୋତ ସଂଖ୍ୟକ ରାତି ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଧାନ କର’ । ତେବେ ଏହି ଘଟଣାରେ ଏକ ଗୁଡ଼ ରହସ୍ୟ ଲୁଚି ରହିଛି । ଦ୍ଵିତୀୟ ଖଳିପା କୁହୁକ୍ଷ ଯେ ଲୋଲତୁଲ କଦରରେ ରହିଥିବା ତାପୂର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଜାତୀୟ ସଂହତି ଓ ଏକତାର ନିଗୁଡ଼ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ଉକ୍ତ ହଦିସକୁ ଶୁଣି ଆମେ ଖାଲି କହି ଦେଉଥେ, ଯଦି ସେହି ମୁସଲିମାନ ଦୁଇଜଣ ନିଜ ଭିତରେ କଳି କରି ନ ଥା’ତେ, ତା’ହେଲେ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖଟିକୁ ଆମେ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣି ପାରିଥା’ତେ । ତେବେ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା କାହିଁକି ଘଟିଲା ? ଚିନ୍ତା କଲେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ଯେ, ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ ଜନିତ ବିବାଦ ହିଁ ଏହାର ମୂଳ କାରଣ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ଜାତି ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟର ଏକତା ବା ଏକଜ୍ଞ ହେବା ଶକ୍ତି ଲୋପ ପାଇଯାଏ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟର ଲୋଲତୁଲ କଦରକ ମଧ୍ୟ ଉଠାଇ ନିଆଯାଏ ।

ହଜୁର ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ କହିଲେ, ମୋତେ ଏହା ଅତି ଦୁଃଖର ସହିତ କହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ଯେ ଅନେକ ମୂସଳିମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଜି ଏହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ଓ ସଂହଚି ରହିନାହିଁ । ପ୍ରଜା ସହିତ ପ୍ରଜାର ଫଗଡା, ଜାତିଆଶ ସଂଘର୍ଷ, ଗୋକ୍ରି ବିବାଦ ଓ ସରକାରଙ୍କ ନିଜ ପଞ୍ଜାଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର ଚାଲିଛି । ଏକ୍ୟବନ୍ଦିତା ଆଜି କେବଳ କ୍ଷର୍ଷ ହୋଇ ନାହିଁ, ବରଂ ସେମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଓ ଜଳମର ବି ଶିକାର

ହେଉଛନ୍ତି । ଏକତା ଓ ଅଖଣ୍ଡତାର ଅଭାବ ଦେଖାବେଇଥୁବା ଯୋଗୁଁ ମୁସଲମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବାହାର ଦେଶର ଲୋକ ଉଦ୍ଧତ ହୋଇ ମନମୁଖୀ ଦମନଳୀଙ୍କ ଚଳାଇଛନ୍ତି । ସେହି କାରଣରୁ ଜସ୍ତାଇଲ ନିଷ୍ଠୁର ସାଜି ଆଜି ନିରୀହ ପାଲେଷାଇନ୍ ମୁସଲମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଯଦି ମୁସଲମାନମଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ରହିଥା'ତା ଓ ସେମାନେ ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ମାର୍ଗରେ ଚାଲୁଥା'ତେ, ତା'ହେଲେ ମୁସଲମି ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ପ୍ରଶୟ ଦିଆନ୍ତେ ନାହିଁ । କୌଣସି ଦେଶ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ଏକ ନିଯମ ରହିଛି । କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଓ କେଉଁ ଉପାୟରେ ଯୁଦ୍ଧ କରାଯିବ, ବାହାର ମଧ୍ୟ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନାତି ପ୍ରଶୟନ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଜସ୍ତାଇଲ ଆଗରେ ପାଲେଷାଇନ୍ର ଶକ୍ତି ଅତି ତୁଳ୍ଳ । ସେମାନଙ୍କର ସାମନା କରିବାକୁ ସାହସ ନାହିଁ । ଯଦି ହମାସ ପକ୍ଷରୁ ଜୁଲୁମ କରାଯାଉଛି, ତା'ହେଲେ ମୁସଲମି ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କୁ ରୋକିବା କଥା । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ହାତ ଉପରେ ହାତ ବାନ୍ଧି ବସିଛନ୍ତି । ଏପରି ଲାଗୁଛି, ସତେ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଠେଙ୍ଗା ବାତିରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରନ୍ତୁ ତ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେନାବାହିନୀ ଓ ତୋପ କମାଣ ଚଳାଇ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛି । ମୁସଲମି ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଏହାକୁ ଏପରି ବୁଝିଛନ୍ତି ଯେ କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବେ ତୁର୍କୀରେ ଉକ୍ତ ଆକ୍ରମଣର ନିଦା କରି କେବଳ ଶୋକପାଳନ କରିଦେଇ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି । ସେହିପରି ପାଣ୍ଡାତ୍ୟ ଦେଶର ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଠିକ୍ ରୂପେ ପାଳନ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଉଚିତ ଥିଲା ଯେ ଏହି ସଂଘର୍ଷରୁ ଉତ୍ସବ ପକ୍ଷ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ ସେମାନେ କଠୋର ପଦମେପ ନେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ।

କିନ୍ତୁ ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ଦୁଆ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ । ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ସେହି ଅତ୍ୟାଚାରିତ ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସେଠାରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଉ । ସେହିପରି ମୁସଲମି ରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଗୋଷି କନ୍ଦଳ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି, ସେଥରୁ କ୍ଷାନ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ସେମାନଙ୍କୁ ସଦବୁଦ୍ଧି ଦିଆନ୍ତୁ । କଳମା ପଢୁଥିବା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମୁସଲମାନର ରକ୍ତରେ ଯେପରି ହୋଲି ଖେଳୁଛି, ତାହାର ଦାଉରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆପଣା ଭିତରେ ଏକତା ଓ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ବଜାୟ ରହୁ । ଅନ୍ୟଥା ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ଏବାଦତ କରିବାରେ ମୁସଲମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୂରଣ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଲୈଲତୁଲ କଦର ପରି ଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ରାତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଜୁଟିବ ନାହିଁ । କାରଣ ଏହି ରାତିର ଚରମ ଉକ୍ତର୍ଷତା ସେମାନଙ୍କ ପାରଷ୍ପରିକ ଅମେଳ ଓ ଦୃଦ୍ଧ ଯୋଗୁଁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଉଠିଯିବ । କେବଳ ଅଞ୍ଜାନ ଅନ୍ଧକାରର କରାଳ କାଯା ସେମାନଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଲିପିବନ୍ଧ ହୋଇ ରହିବ । ସେମାନଙ୍କ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି ସାଧୁତ ହେବ ନାହିଁ ।

‘ଲୈଲତୁଲ କଦର’ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ମନୁଷ୍ୟ ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଭାଗ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ କରୁଥିବା ରାତି । ଯହିଁରେ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ଭଲ ମନ୍ଦ, ହାନି ଲାଭର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ । ଜୀବନରେ କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିବ ଓ ତା’ର ଭାଗ୍ୟ ବଦଳିଯିବ ଏବଂ ସେ କିପରି ଉନ୍ନତି କରିବ, ଏହିସବୁ ବିଷୟରେ ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ ରୂପରେଖ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ପୁଣି ଏହି ସିନ୍ଧାନ୍ତ ‘ଲୈଲ’ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ଧକାର ର ଘନ ଛାଯା ମଧ୍ୟରେ ନିଆଯାଇଥାଏ ।

ଆମର ନବିଶ୍ରେଷ୍ଟ ମୁହମ୍ମଦ^{୧୩} କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଯିଏ ଯେତେ ଅଧିକ ପ୍ରିୟପାତ୍ର ହୁଏ, ସେ ସେତେ ଅଧିକ ବିପରିର ମଧ୍ୟ ସମ୍ମନ୍ଦ୍ରିୟ ହୁଏ । ଆମେ ଆଜି ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରୁଛୁ । ଯେହେତୁ ଲୈଲତୁଲ କଦର ଆମ ଜୀବନରେ ଆସିଛି, ତେଣୁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରିବା କାରଣରୁ ଆମକୁ ସେହି ତୀବ୍ରତାରେ ‘ଲୈଲତୁଲ ତଦର’ ର ସନ୍ଧାନ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ହେବ । ମନୁଷ୍ୟ କଷ୍ଟରେ ରହି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା ବେଳେ ହିଁ ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ଛାମୁରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଧିକ ଗୁହାରି ଜଣାଏ । ଦୁଆ କରିବା ପାଇଁ ମନ ତା’ର ଅଧିକ ବ୍ୟାକୁଳ ହୁଏ । ସେ ନିଜର ଚରିତ୍ରଗତ ସଂଦ୍ରାର କରେ ଓ ଜୀବନକୁ ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଅଗ୍ରପଥ କରାଇବାରେ ସଫଳତା ଅର୍ଜନ କରେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆମେ ଏକତା ଓ ସଂହଚିତ ମାନକୁ ବଜାୟ ନ ରଖି ପାରି ଅକାଶରେ ହଜେଇ ଦେବା, ତା’ହେଲେ ଲୈଲତୁଲ କଦରରୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପାଇଦା ଉଠାଇ ପାରିବା ନାହିଁ । ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନତା ଲାଭ ପାଇଁ ଯଦି ଆପଣ ତ୍ୟାଗ କରିବେ, ତେବେ ସଫଳତାର ନୂତନ ସୋପନକୁ ଛୁଲ୍ଲବେ, ଯାହା ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ନୂତନ ରଂଗ ଉଚିଦେବ । ପରଷ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ସାମ୍ୟଭାବ ଓ ଏକତା ରକ୍ଷା କେବଳ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପାଇଁ କରାଗଲେ ଉନ୍ନତିର ନୂତନ ଦିଗନ୍ତ ଆମେ ଦେଖୁପାରିବା ।

ସୁତରା “ଲୈଲତୁଲ କଦର”ରୁ ଉପକୃତ ହେବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଏହିସବୁ ବିଷୟକୁ ସାମନାରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ରାତି ଏକ ତ୍ୟାଗ ଚାହେ, ଯାହା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ବାକୃତି ପ୍ରାୟ ହେବା ଦରକାର । ଯଦି ତାହା ଗୃହୀତ ହୋଇଗଲା, ଏହାଠାରୁ ଭଲି ଲାଭଜନକ ବିଷୟ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୁହଣ୍ୟମୋଗ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ । ଦୁଷ୍ଟାନ୍ତ ସ୍ଵରୂପ ଜୟାମାନ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧକୁ ନିଆଯାଉ । ବଦର ଯୁଦ୍ଧର କୁପାର (ଅମାନ୍ୟକାରୀ) ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ଲୋକ ମଲେ ଓ ମୁସଲମାନ ବି ମଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଆମ୍ବବଳି ଓ ନିହତ ହେବା । ଲୈଲତୁଲ କଦର ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ଯୁଦ୍ଧରେ ମୁସଲମାନମାନେ ଶହୀଦ ହେବା ଲୈଲତୁଲ କଦର ଥିଲା । କାରଣ ଜିଶ୍ଵର ସେମାନଙ୍କ ତ୍ୟାଗକୁ ଗୁହଣ କଲେ । ଆମକୁ ଏହି ନାତି ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଯେଉଁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ପାଇଁ ଅଲ୍ଲାଙ୍କ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ତାହା କେବେ ଲୈଲତୁଲ କଦର ପଦବାଚ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ତାହା ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ର ବା ବିଭୂ କୋପର ଚିହ୍ନ ।

ଅନେକ ଦେଶରେ ଅହମଦିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ଦୁଃଖଦ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ସେହି ଅବସ୍ଥା ଆମକୁ ନୂଆ ସକାଳର ପହିଲି କିରଣ ଭଲି ଶୁଭ ସୂଚନା ଦେଉଛି । ଏହି ଆଭାସ ଆମକୁ ଦଶୀତର୍ଫି ଯେ ଲୋଲତୁଲ କଦରର ସୁଫଳ ସ୍ଵରୂପ ଅତ୍ୟାଚାର ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଏପରିକି ପୃଥିବୀର ଦେଶ ଦେଶ ଓ ସହର ସହରରେ ଅହମଦିମାନଙ୍କ ଘରେ ଆଜି ନବଜାତ ଶିଶୁ ଜନ୍ମ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ନିତ୍ୟ ନୃତନ ଜମାଅତ (ଶାଖା) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ଚାଲିଛି । ସୁତରାଂ ଲୋଲତୁଲ କଦରର ଉନ୍ନତି ଓ ଆଶୀଶକୁ ଅଧୁକରୁ ଅଧୁକ ସାଉଁଟିବା ପାଇଁ ଆମମାନଙ୍କୁ ଏହି ସଂକଷ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ପୂର୍ବତାରୁ ଦୃଢ଼ ଭାବେ ଆମେ ଏକତାବନ୍ଧ ହେବା । ଯଦି ଆମ ଭିତରେ ଏଥରେ କୌଣସି ଫାଟ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ କିମ୍ବା ତୁଟି ବିରୁଦ୍ଧି ଦେଖାଦିଏ, ତା'ହେଲେ ତାକୁ ଯଥାଶାସ୍ତ୍ର ସୁଧାରି ନେବା ଉଚିତ । ‘ରୋହମାଏ ବୈନହୁମ’- ପରଷ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଦୟାଶୀଳ ମନୋଭାବ ରଖିବାର ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଲେ ଲୋଲତୁଲ କଦରର ପ୍ରକୃତ ଉପକାର ଲାଭ କରିପାରିବା ।

ସୁତରାଂ ଏହି ରମଜାନ୍ ମାସରେ ଆମର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅମେଳ ଓ ମନୋମାଳିନ୍ୟକୁ ଅନ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ, ଯଦ୍ବାରା ଏହାର ଲାଭ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମିଳିପାରିବ । ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ତରଫରୁ ସାମୁହିକ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସୁଫଳ, ଉନ୍ନତି, ପୁରସ୍କାର ଓ ସଫଳତା, ଯାହା କିଛି ଗୋଷ୍ଠିଗତ ରୂପେ ମିଳିବା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଅଂଶୀଦାର ହୋଇପାରିବା । ଆମକୁ ଏହା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ କରୁଣା ଯେପରି ଅବାରିତ ଭାବେ ବର୍ଷା ହୋଇ ଚାଲିଛି, ସେହି ମାତ୍ରାରେ ଶତ୍ରୁ ଆମର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସାଜି ଛିଡ଼ା ହେବ ଓ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଛିଡ଼ା ହେଉଛି । ଆମକୁ ବିପଦରେ ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଓ କରୁଛି ମଧ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି କ୍ଲୋଧର ବହି କେବଳ କେତେକ ଦେଶରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ଇର୍ଷା ପରାୟଣତାର ସେହି ନିଆଁ ଆମ ଉନ୍ନତିକୁ ଅବରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରାଣରେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ଓ କରୁଥିବ ମଧ୍ୟ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଗାରେ ଆମ କାମକୁ ଭଣ୍ଣୁର କରିବାରେ ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଲାଗିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହାର କୁପତାବରୁ ବଞ୍ଚିବା ସକାଶେ ଲୋଲତୁଲ କଦର ଆଗମନର ସୁସମାଦ ଆମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତୀକ ସାଜିବ । ଜମାଅତର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆମେ କରୁଥିବା ଆକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ନିକଟରେ ଗୃହୀତ ହେବାର ଶୁଭ ସଂକେତକୁ ଦର୍ଶାଉଛି ।

ତେଣୁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜ ଅବସ୍ଥାରେ ସୁଧାର ଆଣି ଆମ ଜୀବନକୁ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନତା ଅନୁଯାୟୀ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରି ଚାଲିଥିବା, ଲୋଲତୁଲ କଦର ଆମ ପାଇଁ ଉପାଦେୟ ସିଦ୍ଧ ହେଉଥିବ । ଜଣେ ଧର୍ମନିଷ୍ଠ ଅହମଦିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଚେଷ୍ଟା ଓ ସଦିଜ୍ଞା ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯେ ଜମାଅତର ଉନ୍ନତି ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିକରଣରେ ପହଞ୍ଚାଇବାର ସେ ଦେଖିପାରୁଥିବ, ଯେଉଁ ପ୍ରତିକରଣରେ ତାହା ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଅଲ୍ଲାହ ପ୍ରତିଶୁଦ୍ଧି ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ନାତିକୁ ହଜରତ ମର୍�ଦିହ ମର୍ଦଦ^{୨୩} ଆପଣାଇ ଥିଲେ ତାଙ୍କର ଅନୁଗାମୀ ହୋଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆମୋମାନେ ତାହାକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଉନ୍ନତିରେ ଭାଗୀଦାର ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ । ସେ ନିଜ ଆଗମନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମକ୍ଷରେ ଆମକୁ ଦୁଇଟି ନାତି ଶିଖାଉଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମତଃ ଭକ୍ତକୁ ଭଗବାନ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଉଛି, ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତି ରହିଥିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିବା । ଏହି ଦୁଇଟିମାକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତୁଳାଇବା ହେଉଛି ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ । ତେଣୁ ନିଜର ଉପାସନାର ମାନରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଓ ମନାନ୍ତର ଜନିତ କଳହକୁ ସମାପ୍ତ କରି ଜଣେ ଅନ୍ୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଧ ପ୍ରତି ଧାନ ଦେବା । ଏହା କଦାପି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନୂହେଁ ଯେ ଏଣେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରୁଥିବ ଅଥବା ନିଜ ଉତ୍ସର୍ଗର ମନାନ୍ତର ରହିଥିବ ।

ଯଦି ଏହି ନାତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବା, ତା'ହେଲେ ଲୋଲତୁଲ କଦରର ଯଥାର୍ଥ ଭାବକୁ ବୁଝିପାରିବା ଓ ଏହାକୁ ହାସଳ ବିକରିପାରିବା । ଏହାର ପରିଚିନ୍ତା ଦେଇ ହଜରତ ମର୍ଦଦିହ^{୨୩} କହିଛନ୍ତି ଯେ ‘ଲୋଲତୁଲ କଦର’ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ପବିତ୍ରତା ଆଣିବା ପାଇଁ ଏକ ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳା ରୂପେ ଆସିଥାଏ ।

ଏବେ ମୁଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯିବି । ତାହା ହେଉଛି, ‘ଜୁମ୍ରତୁଲ ହେଦା’ ଏ ସମକ୍ଷରେ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ବିଚିତ୍ର ଧାରଣା ପ୍ରାକାଶ ପାଉଛି । ଅଲ୍ଲାହଙ୍କର ଆମ ପ୍ରତି ଅପାର କରୁଣା ଯେ ଏ ଯୁଗର ଜମାମ ବା ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକଙ୍କୁ ମାନିଥିବା ଯୋଗୁଁ ସେ ଆମକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣାରୁ ମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନେକ ଅଣ- ଅହମଦି ମୁସଲମଙ୍କ ଧାରଣା ଯେ ରମଜାନର ଶେଷ ଜୁମାରେ ସାମିଲ ହୋଇଗଲେ ଆମେ ଏଥିପୂର୍ବରୁ ଜାଣିଶୁଣି ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିବା ନମାଜ ପାଇଁ ଆମକୁ କ୍ଷମା ମିଳିଯିବ । ଅର୍ଥାତ୍ ଆଜିର ଏହି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଜୁମା ଖୁବିବାକୁ ଶୁଣିଦେଲେ ଓ ତା' ସହିତ ଦୁଇ ରକାତ ନମାଜ ପରିଦେଲେ ଆମର ପୂର୍ବକୃତ ସମସ୍ତ ଖରାପ କର୍ମ ଜନିତ ପାପ ଧୋଇ ହୋଇଯିବ । ଏହି ପବିତ୍ର ମାସରେ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତି ଅଲ୍ଲାହଙ୍କର ଯେଉଁସବୁ ବିଶେଷ କୃପା ଓ ଅନୁଗ୍ରହ ରହିଛି, ଏହି ଜୁମା ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିବଦଳ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କୁ ମିଳିଯିବ ।

କିନ୍ତୁ ଏହା ସବୁବେଳେ ମନେ ରଖ, ଏହି ଜୁମା ଏଥିପାଇଁ ଆସିନାହିଁ ଯେ ଆମେ ଏହାକୁ ପଢ଼ିଦେଇ ରମଜାନକୁ ବିଦାୟ ଦେବା ବା ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେବା । ବରଂ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଆମେ ସବୁବେଳେ ଏଥରୁ ପାଇଦା ଉଠାଇ ନିଜ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ ସାଇତି ରଖିବା । ଜୁମା ବା ସାପ୍ତାହିକ ସମବେତ ନମାଜକୁ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{୨୪} ମୁସଲମାନ ପାଇଁ ଏକ ଜଦର ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି । ଜୁମା ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଏକ ଶୁଭବେଳା ମଧ୍ୟ ଉପର୍ମୁତି ହୁଏ, ଯେତେବେଳେ ଆମର ସମସ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗୃହୀତ ହୁଏ । ଏହି କଥାକୁ ଧାନରେ ରଖ ତହିଁରୁ

ଆମେ ଲାଭାନ୍ତିତ ହେବା ଉଚିତ । ଜଣେ ଅହମଦି ପକ୍ଷେ ଏପରି ଭାବନା ରଖୁ ମସଜିଦକୁ ଆସିବା ଆବୋ ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ସେ ଅଲ୍ଲାହତାଳାଙ୍କୁ କହିବ, ‘ଡୁମେ ରମଜାନ ରୂପରେ ଯେଉଁ ବିପଦ ଆମ ଉପରେ ପକାଇଥିଲ, ଯା’ହେଉ ଆଜି ତାହା ଟଳିଗଲା । ଡୁମକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ଯେ ଏ ବିପରିକୁ ଆମଠାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଲ’ । ଏ କଥା ନ କହି ବରଂ ଏପରି କହିବା ଉଚିତ ଯେ ଆମେ ଡୁମ ନିକଟରେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ଏଠାକୁ ଆସିଛୁ, ରମଜାନ ତ ଏଇ ତିନି ଚାରି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅପସରି ଯିବ, ମାତ୍ର ହେ ପ୍ରଭୁ ! ରମଜାନର ବାସ୍ତବ ଛବି ଆମ ହୃଦୟରେ ଅଙ୍କିତ କର ଓ ଆମେ ଏହି ପବିତ୍ର ମାସରେ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ଉପାସନା ତଥା ସବୁ ପ୍ରକାର ସତ୍କର୍ମକୁ ଆମ ହୃଦୟରେ ସାଇତି ରଖ । ଆମ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଜିତ ପୁଣ୍ୟ କର୍ମକୁ ଆମ ଠାରୁ ଛାଇନ୍ତିନ୍ଦ୍ର କର ନାହିଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଜୁମାର ମହିମା ଗାନ କଲେ ପ୍ରକୃତ ଉପକାର ମିଳିବ । ତିନି ଚାରି ଦିନ ପରେ ରମଜାନ ଚାଲିଯିବ ସିନା କିନ୍ତୁ ଆମର ଏହି ମାସରେ ଅର୍ଜିତ ପୁଣ୍ୟକୁ କେବେ ଭୁଲିଯିବା ନାହିଁ । ଯଦି ବାପ ପୁଅ ଠାରୁ କିମ୍ବା ପୁଅ ମାଆ ଠାରୁ ଅଥବା ଭାଇ ଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇଯା’ନ୍ତି, ତା’ହେଲେ ସେଥିରେ କେହି ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଶତ୍ରୁଠାରୁ ଅଲଗା ହେଲେ ହିଁ ସର୍ବଦା ଖୁସି ଅନୁଭବ କରାଯାଏ । ସେହିପରି ରମଜାନ ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ ଜଣେ ମୋମିନ୍ ବା ଧର୍ମପରାୟଣ ବ୍ୟକ୍ତି କଦାପି ଖୁସି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । କେହି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛି ଯେ କି ଉନ୍ନତି ଓ ଆଶୀଷ ଠାରୁ ଅଲଗା ରହି ଆନନ୍ଦିତ ହେବ ? ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ହତଭାଗା ଯେ ଏହି ଉନ୍ନତିରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଖୁସି ଅନୁଭବ କରିବ । ଅତେବା ଆଜି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଠାରେ ଏହି ଦୁଆ ଆମ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ସେ ଏହି ଶୁଭ ଦିନଗୁଡ଼ିକ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆମ ସହିତ ସଂଶୀଳ କରିଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହଁର୍ର ରମଜାନ ଠାରୁ ବିଛେଦ ହୋଇ ନ ରହୁ ।

ଆମକୁ ସର୍ବଦା ଚିନ୍ତା କରିବା ଉଚିତ ଯେ ରମଜାନର ପବିତ୍ର ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ କୋରାନ ବାଣୀ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଯଦି ଏହି ଦିବ୍ୟ ପ୍ରକଟନ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ, ତା’ହେଲେ ସେହି ଦିନଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ଶୁଭମାୟ ବା ଆଶୀଷଦାୟକ ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଜଣେ ମୋମିନ୍ (ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ)ଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ କୋରାନ ଶିଖିବା ଓ ଆବୃତ୍ତି କରିବା ଉପରେ ସେ ସର୍ବଦା ଗୁରୁତ୍ୱରୋପ କରୁ । ଏପରିକି ବର୍ଷାରା କୋରାନ ପାଠ କରିବା ସହିତ ବର୍ଷାରା କୋରାନ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଅମଳ କରିବା ଉଚିତ । ପବିତ୍ର ମାସରେ କୋରାନର ଦିବ୍ୟ ବାଣୀ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଯାଇ ପୂରଣ ହେବ, ଯେତେବେଳେ ଆମେମାନେ ଏହାକୁ ନିଜ ଜୀବନର ଅଂଶବିଶେଷ କରିପାରିବୁ । ନିଜ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦିବ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିକୁ ଅବତରଣ କରି ପୁଣି ଏହି ଆଲୋକକୁ ପ୍ରାଣ ଭିତରେ ଏପରି ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖୁଥିବା ଯେ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୋଡ଼ରେ ଏହା ଆମକୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରୁଥିବ । ଅଲ୍ଲାହ କରନ୍ତୁ, ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ବିଷୟରେ ମୁଁ ଆଜି ଆଲୋକପାତ କଲି, ସେହି ଦିଗ ପ୍ରତି ଆମମାନଙ୍କ ଧାନ ସର୍ବଦା ନିବିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥାଉ । ଏହାର ବାସ୍ତବିକତାକୁ ଆମେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରୁ । ଆମମାନଙ୍କ ଲୌହତୁଳ କଦର ଆମକୁ ସଫଳତାର ଶାର୍ଷ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଉ । ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ସକ୍ଷମ ହେଉଥାଉ । ଏହି ଜୁମାକୁ ଅନ୍ୟ ମୁସଲମାନଙ୍କ ପରି ଆମେ ‘ଜୁମାତୁଲ ତ୍ରେଦା’ ନ କହି ରମଜାନ ମାସର ଶେଷ ଜୁମା କହିଲେ ଭଲ ହେବ । ଏହି ରମଜାନ ନିଜ ଆଶୀର୍ବାଦ ଓ କଲ୍ୟାଣରୁ ଆମକୁ ବିଦାୟ ନ ଦେଉ । ବରଂ ଏହାର ମହିମା ଓ ଉନ୍ନତି ଆମ ଜୀବନକୁ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ କରୁ । ସେହିପରି ପବିତ୍ର କୋରାନ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ବୁଝି ଏହାର ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଭଳି ମହାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାରେ ଆମେ ସବୁବେଳେ ସଫଳ ହେଉଥାଉ ।

ଯେପରି ମୁଁ ଆଗରୁ କହିଛି, ପାଲେଷାଇନ୍ର ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଏବେ ଅତି ଶୋଚନୀୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ସେମାନେ ସେହି କଷ୍ଟକର ପରିସ୍ଥିତିରୁ ମୁକୁଳିବା ପାଇଁ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ନିକଟରେ ବିଶେଷ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ନିର୍ବାହ ସହଜସାଧ ହେଉ ଓ ସେମାନେ ଏହି ଦୁର୍ଦଶାରୁ ଶାସ୍ତ୍ର ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରନ୍ତୁ ।

^{ଶ୍ରୀ} ହଜୁର ଶୁତବାଣ ଶେଷରେ କହିଲେ ଯେ ଜୁମା ନମାଜ ପରେ ଏକ ଜନାଜାଣ ଗାଏବ ବା ପରୋକ୍ଷ ଜନାଜାଣ ପରାଇବ । ତାହା ହେଉଛି ନମିମୁଲ୍ଲା ଖାନ ସାହେବଙ୍କର । ସେ କିରଗିଜିଷ୍ଟାନ୍ର ବାସିଦା ଥିଲେ । 21 ଜୁଲାଇ 2014 ଦିନ ହୃଦୟରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ 61 ବର୍ଷ ବିଷୟରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଛନ୍ତି । ସେ କିରଗିଜିଷ୍ଟାନ୍ ଦେଶର ଜାତୀୟ ଉପ-ସଭାପତି ଥିଲେ ଏବଂ ଜମାଆତ ଅହମଦାୟା ପାଇଁ ଅସାଧାରଣ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲେ । କିରଗିଜିଷ୍ଟାନ୍ ମିଶନ ହାଉସ କ୍ରୟ କରି ସେଠାରେ ଜମାଆତ ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସେ ମହଭୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସ୍ଵର୍ଗତ ନମିମୁଲ୍ଲା ଖାନଙ୍କ ଆମ୍ବାର ସଦ୍ଗତି ତଥା ତାଙ୍କ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କ ଖଲାପତ୍ର ଅନୁରକ୍ଷି ହେବା ପାଇଁ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ । ସେ କରିଯାଇଥିବା ସତ୍କର୍ମ ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତି ମଧ୍ୟ ଅନୁକରଣ କରନ୍ତୁ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଲ୍ଲାହତାଳା ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ଓଡ଼ିଆରେ ଉପସ୍ଥାପନା: ସମୀକ୍ଷା କମିଟି, ଓଡ଼ିଶା

Our Website: www.alislam.org